

Novostavda

GLASILO NARODNEGA DELAVSTVA

Razpust zbornice

Razrešena je dosedanja uprava Delavske zbornice in imenovana nova

Minister za socialno politiko je podpisal odlok o imenovanju novih članov Delavske zbornice, ko je istočasno razrešil vse dosedanje člane.

Za nove člane Delavske zbornice je bilo imenovanih 45 članov Zveze združenih delavcev, 10 članov Društva združenih nameščencev, 3 člani Zveze strojnikov in 3 člani Zveze grafikov in menda tudi celo en član NSZ. Od 60 članov Delavske zbornice imajo zeleni 53 članov, vse ostale organizacije pa 7 članov. Pa še med temi sedmimi člani je nekaj takih, ki se prištevajo k zeleni barvi.

Zadnje volitve v Delavsko zbornico so se vršile dne 21. in 22. oktobra 1935. Volilnih upravičencev

je bilo 85.475, volilo jih je pa 44.884, torej 53,8%. Nacionalno delavstvo je dobilo 15 mandatov, Strokovna komisija 25 mandatov, Jugoslovanska strokovna zveza 12 mandatov, nacionalno nameščenstvo 6 mandatov, rdeči nameščenci 2 mandata, beli in zeleni nameščenci po en mandat.

Pri Delavski zbornici vlada sedaj izjemno stanje. Strokovne organizacije delavcev in nameščencev nimajo v Delavski zbornici zastopstva, ki jim pritiče po njihovi moči in veljavi. Če bo hotela Delavska zbornica v resnici vršiti svoje naloge in biti resničen predstavnik delavcev in nameščencev, potem pač ne bo mogoče dolgo več odlašati z razpisom svobodnih volitev.

Dobrote sporazuma

Zelo zaželeni sporazum bo moral obsegati tudi pereča gospodarska in finančna vprašanja

Vsa naša domača, pa tudi inozemska javnost je živo zainteresirana na čim uspešnejšem zaključku hrvaško-srbskega sporazuma, saj je od zadovoljive rešitve tega najbolj perečega jugoslovanskega državnega in narodnega problema odvisna vsa naša lepša in srečnejša bodočnost. Vsi domači in tuji krogi pa so istočasno tudi prepričani, da mora priti ob novi ureditvi jugoslovanske države neizogibno tudi do mnogostranskih temeljitih sprememb prav na vseh področjih narodnega življenja in udejstvovanja ter se ne bo moglo tem spremembam ogniti zlasti jugoslovansko gospodarstvo. Nasprotno, pri pogajanjih in razgovorih o vseh perečih vprašanjih sporazuma in nove državne ureditve bodo imela takoj, ko bodo končane čisto politične in državnopravne zadeve, največji po-

men gospodarska vprašanja, ker so bila doslej prav ona med glavnimi vzroki vsega onega nezadovoljstva in nerazpoloženja, ki sta ustvarila sedanje težko stanje v državi in nujno potrebo državne preureditve.

Zato so vsi jugoslovanski gospodarski krogi, izvzemši one, ki so iz dosedanje narodne razcepljenosti in notranje državne neurejenosti ter zmede v notranjem političnem življenju črpali le svoje mastne dobičke in osebne koristi, najpriščneje in najbolj navdušeno pozdravili prve korake k sklenitvi sporazuma med tremi brati, Srbi, Hrvati in Slovenci. Če se bo posrečilo ta prepotrebni sporazum čim prej in čim najpovoljnejše skleniti in v našem notranjem državnem življenju res praktično uveljaviti, lahko pričakujemo, da bodo v Jugoslaviji tudi za jugoslovansko ljudstvo prišli boljši časi.

0 denarni politiki

Iz naših gospodarskih krogov se slišijo vedno pogosteje pritožbe in tarnanja, da jim primanjkuje zadostnih razpoložljivih kreditov po zmerni obrestni meri. V strokovnem gospodarskem tisku se navajajo najrazličnejši vzroki glede teh nedostatkov v našem gospodarskem življenju, marsičesa pa ni mogoče povedati tudi med vrsticami.

V začetku leta 1935. je takratni finančni minister dr. Stojadinović postavil vse državne denarne zavo-

de, in sicer Narodno banko, Državno hipotekarno banko, Pošno hranilnico in Privilegirano agrarno banko pod enotno nadzorstvo in podrejenost finančnemu ministru, obenem pa je uvedel tudi povsem nov režim v kreditni politiki teh zavodov napram državi po neposrednih direktivah finančnega ministrstva samega.

Od takrat dalje so pričeli državni zavodi dajati vedno večje kredite državi in državnim ustanovam, do-

Vstajenje in pomlad

Delavec hoče svojo srečo uživati vsaj v upanju na boljše dni in v pričakovanju, da bo zmagala pravica nad krivico

Kako lepo je biti srečen in v sreči biti dober in plemenit na vse strani in z vsemi! Kot žejen jelen po studenčnici, hrepeni človek po sreči; čimbolj je nesrečen, tem strašnejše je njegovo hrepenenje biti srečen. V tem hrepenenju leži človekova bolešt, ki je tem težja, čim bliže je sreči, pa vendar še zelo daleč. Človekovo življenje je dolga trnjeva pot, po kateri hodi s krvavečimi nogami in ne omaga zato, ker pred seboj vidi in sluti, da je nekje skrita sreča, ki vsakega čaka, ker da je taka pravica vsakega človeka. Sreča je od človeka na dolge daljave oddaljena, pa vendar je vsak človek z njo tesno povezan z upanjem in s hrepenenjem. Izgleda, da sreča človeka ne sme biti postavljena na dosegljivo daljavo, ker bi to prineslo v človeštvo preveč miru, ohlapeló bi medsebojno prerivanje za srečo — in človek, ki nima več upanja na še srečnejše dni, bi postal sam sebi odveč. Hrepenenje, upanje mora biti, ker je v tem duhovnem hotenju velik del lepote in tudi sreče človekovega življenja. Sanje, lepe in blažene sanje, morajo biti, ako naj bo noč lepša. Sanjati o lepi bodočnosti je najlepše doživljanje človekovo. Mladost je srečna zato, ker ima še vse pred seboj, čeprav zavito v megleno negotovost, zato sme veliko sanjati in upati. Gorje, ako bi sanj in upov več ne bilo! Sanje in upi so znak mladosti, izraz volje in moči, hotenja po bojih in doživetjih, tudi pripravljenost na trenutna razočaranja.

Pa vendar so trenutki, ko človek hoče biti srečen takoj in brezpogojno, ko mu ni več mar upanja in hrepenenja po nečem lepšem in srečnejšem, ko hoče, da takoj pije iz polne čaše, da se napoje in navriska tako, kot da je na višku sreče. Spomlad ima v sebi tisti čar in žar, ki človeka vsega premami in osvoji, da je z vsakim dnem nesposobnejši da bi o spomladi še dalj sanjal in po njej hrepenel. V človekovo dušo udari razpoloženje, ki hoče, da spomlad takoj pride in razlije svojo čudežno moč na vsa živa bitja, da se vsaka duša same sreče razjoče. Spomlad v naravi mora za vsakega človeka enkrat v letu priti, da ga omami s svojim dihom sreče, veselja in zdravja, da človek vsaj hipno zasluči, kaj je sreča, da bo v poletju, v zimi in jeseni, v težkih dneh življenja zopet mogel sanjati o novi spomladi, o sreči sploh. Spomlad je simbol sreče, nikdar po človeku dosegljive, spomlad je simbol tolažbe, ki je vlita v človekovo srce, da ne obupava in se preda borbam in da vztraja v hotenjih, ki naj ga sreči vsaj od daleč približajo. Spomlad nam pove, kako skromen je človek v svojem hotenju po sreči, samo, da za hip pride in ga vsega prevzame in napolni z novimi upi in pričakovanji, pa je človek zadovoljen. Strašno je takrat, ako človeku sreča nikdar ne posije in mu je vse zavito v neprodirne oblake, da tudi upanja ne more imeti.

Spomladi vse se veseli, tudi delavec, pa naj bo njegovo življenje še tako temno in težko, komaj čaka na to zarjo. Zaveda se, da ta zarja komaj izide in že zatone. Toda za hip se mu je duša sprostila dnevnih skrbi, da je razkošno zavriskala v cvetočo naravo. Ta vrisk je kot sveti klic v svet, da ima tudi delavec pravico biti srečen. Delavec hoče svojo srečo uživati vsaj v upanju na lepše dni. To upanje mu mora vzbujati vera v dobro voljo vseh onih, ki so dolžni lajšati gorje vsem bednim in trpečim.

Spomlad in Velika noč vlivata v človeka vero do Boga in v njegovo moč in dobroto, vlti mu morata tudi vero v ono Vstajenje, ki bo na svet prineslo ono srečo, za katero se je Kristus rodil, umrl in od mrtvih vstal. Spomlad in Vstajenje sta simbola zmage življenja nad smrtjo. Priti mora tudi zmaga pravice nad krivico, ker je krivica najgusnejša smrt, ki žanje v človeškem rodu.

Žal je spomlad kratka kot dih, ki pride in takoj mine. Žal, da je tudi dih Vstajenja premalo spoznan — ljudje ga puste mimo sebe iti, da se preje zopet potope v svoje stare grehe.

Spomlad in Vstajenje sta zato, da v ljudeh ustvarita junaštvo in vztrajnost za vse dobro in plemenito za zmago sonca nad temo. Ni dosti, da je Kristus vstal, vstati mora tudi človeški rod k miru in sreči.

Spomlad in Vstajenje naj zasijeta nad Jugoslavijo in ta sij naj sveti večno!
—ec.

čim so kredite zasebnemu gospodarstvu in pridobitništvu leto za leto bolj skrčevali. Po odredbah finančnega ministra so pričeli gornji štirje zavodi nalagati pretežen del svojih razpoložljivih sredstev v državne kratko-, srednje- in dolgoročne papirje in obveznice. Neposredno in posredno kreditiranje države s strani državnih in privilegiranih denarnih zavodov je zavze- lo zlasti v zadnjih letih ogromen

obseg. Samo lani se je povečalo skupno stanje denarne naložbe gornjih štirih zavodov v državne papirje za 937 milijonov dinarjev, od leta 1934. do danes pa že kar za 2733 milijonov. Dve in tričetrt milijarde dinarjev v štirih letih je le vredno nekoliko treznejše premisliti. Posledice takega premisleka bi se nedvomno prav kmalu in dobrodejno pokazale v vsem gospodarskem življenju Jugoslavije.

Tekstilni delavci

Tekstilna industrija v Mariboru je ogrožena. Že sedaj se odpušča na stotine tekstilnih delavcev in krajša delovni čas. Poedini obrati se bodo selili iz Maribora. Ponekod stroje že demontirajo. Kaj je vzrok temu? Kakšna bo bodočnost mariborskih tekstilnih delavcev?

O vsem tem bo govor na velikem

Shodu tekstilnih delavcev

ki se bo vršil v nedeljo, dne 16. aprila 1939 ob pol 10. uri dopoldne v Gambrinovi dvorani v Mariboru.

Ta shod naj bo izraz sloge tekstilnega delavstva.

Zatorej vsi na shod — brez razlike prepričanja!

Bodite solidarni, ker so solidarne tudi vse podpisane strokovne organizacije.

NARODNA STROKOVNA ZVEZA
SPLOŠNA DELAVSKA STROKOVNA ZVEZA JUGOSLAVIJE
JUGOSLOVANSKA STROKOVNA ZVEZA

Naš zbor

Seja Upravnega odbora Narodne strokovne zveze. Poročila funkcionarjev. Organizacijsko delo v bodočnosti

Upravni odbor Narodne strokovne zveze je imel v nedeljo, dne 2. aprila sejo v Delavski zbornici v Ljubljani. Vse naše podružnice so poslale na sejo upravnega odbora svoje delegate. Zbor delegatov je pokazal, da se organizacija razveseljuje širi in da je posebno zadnji čas pridobila veliko število novih, zavednih članov. In to navzlic izjemnim razmeram, v katerih živimo.

Na seji upravnega odbora so poročali funkcionarji izvrševalnega odbora NSZ in zastopniki podružnic. Iz zanimivih poročil je bilo razvidno, da je NSZ zadnje mesece izvršila mnogo pomembnih akcij za delavstvo in da ni opustila prav nobene prilike, da odločno zagovarja interese delavstva.

Delavske socialne ustanove.

Na seji upravnega odbora se je obširno razpravljalo o položaju, ki bo nastal z razpustom sedanjega delegatskega zbora Delavske zbornice. Poudarjena je bila odločna volja, da se delavstvu ohrani svobodno udejstvovanje delavskih strokovnih organizacij in doseže čimprejše volitve v Delavsko zbornico.

Narodno strokovna zveza je pripravljena sodelovati tudi z drugimi strokovnimi organizacijami, če bo smatrala, da je to v interesu delavstva. Prav posebno ne bo odklanjala skupnega nastopa z vsemi strokovnimi organizacijami takrat, kadar bodo predlagane konkretne akcije, ki bi izboljšale delovne pogoje, ali drugače socialni položaj zapostavljenega delavstva.

Ostra kritika se je izrekla o poslovanju Borz dela. Vse preveč je pri Borzah dela škodljivega birokratizma. Podpore so mnogo prenizke. Posebno za izredne podpore bi morale imeti Borze dela več sredstev na razpolago.

Obširno se je razpravljalo o delavskem stanovanjskem vprašanju. Posebno izven mest se ničesar ne stori, da bi dobili delavci cenena in higienična stanovanja. Med delavstvom je tudi veliko boleznih zato, ker imajo slaba stanovanja.

Bratovska skladnica na Jesenicah zgradi bolnico. Z dva milijonsko subvencijo Kranjske ind. družbe je bila izpolnjena davna želja jeseniškega delavstva, da dobi modernim zdrav-

stvenim zahtevam odgovarjajočo bolnico. KID zasluži vse priznanje, da razumeva zdravstveno zaščito delavstva.

Na seji upravnega odbora NSZ se je nadalje govorilo o pomanjkljivosti socialno zaščitne zakonodaje in pritom posebej obravnavalo zaščito vajencev. Sklenjeno je bilo, da se izdelajo podrobno utemeljeni predlogi za pristojne oblasti in ustanove.

Delo izvrševalnega odbora.

Izvršenega je bilo veliko podrobnega dela organizatoričnega značaja in osebnih intervencij. Mnogo se je pa izvrševalni odbor bavil tudi s splošnimi socialnimi problemi in bil pri tem tudi za delavske ustanove inicijativen. Izvrševalni odbor je pa sodeloval tudi pri vseh spomenicah in vlogah, ki jih je v imenu organizacij poslala Delavska zbornica raznim oblastem. Tako je bil med drugim poslan predlog za spremembo uredbe o minimalnih mezdah. O položaju gozdnega delavstva je bila izvedena anketa, za mizarstvo delavstvo se pa želi doseči kolektivno pogodbo, ki bi veljala za celo dravsko banovino. Položaj tekstilnega delavstva je posebno težaven, ker ima odpovedano kolektivno pogodbo in ker je v tekstilni industriji nastal zastoj vsled pomanjkanja deviz. Težak položaj je tudi za čevljarstvo delavstvo, ker so delodajalci pričeli odpovedovati kolektivne pogodbe. Za rudarsko delavstvo se bo moralo doseči novo kolektivno pogodbo, ki bo izboljšala nizke mezde.

Organizacijsko delo.

Kar najbolj živalno je NSZ na delu, da ustanovi čim več novih podružnic. V mnogih krajih so ustanovljeni že pripravljalni odbori in vložena pravila na oblastvo. Želeli bi, da NSZ pri ustanavljanju podružnic podpira vsa nacionalna javnost.

Naše organizacije ne smejo zane-marjati tudi prosvetnega dela. Prirediti je čim več predavanj, zaupniških tečajev in debatnih večerov.

Člani upravnega odbora so na koncu svoje seje sprejeli važne in dalekosežne sklepe, ki bodo za napredek članstva Narodne strokovne zveze le v korist, še prav posebno, če se bodo izvedli v celoti. Le pogumno na delo! V nas je mnogo optimizma in se več volje do dela!

Razgled po svetu

Produkcija surovin v Nemčiji

Dan za dnem beremo v svetovnem tisku več ali manj obširne članke o pomanjkanju surovin v Nemčiji. Zato nam ne bo škodovalo, če si pogledamo to stran novega nemškega gospodarstva nekoliko poblizje iz vira, ki ne dopušča dvomov o svoji objektivnosti.

Med najvažnejšimi surovinami Nemčije je premog, katerega ima Nemčija skoro v neomejeni in neizčrpni množini. Leta 1932. je znašal delež Nemčije v svetovni proizvodnji premoga 11%, lani pa že 17%. Za Ameriko in Anglijo stoji Nemčija z letno produkcijo 186 milijonov ton črnega premoga na tretjem mestu. Mnogo pomembnejša pa je nemška proizvodnja rjavega premoga, s katerim sodeluje Nemčija v svetovni proizvodnji z 91%. Okrog dve petini svoje porabe petroleja pokriva Nemčija iz lastnih virov, ki so močno obogatili zlasti s priključitvijo Avstrije in Češkoslovaške. Izdelava sintetičnega bencina se je od leta 1937. povečala na leto za kakih 200.000 ton. Dasi-ravno je produkcija bencola odvisna od produkcije koks, se je vendar z izboljšanjem produkcijske koksove tehnike dosegla proizvodnja bencola za 30%. Nemška železna in topilniška industrija, ki je že leta 1932. prenehala topiti nemško železno rudo zaradi premajhnega odstotka vsebovanega železa, se je tehnično izpopolnila tako, da je lani dosegla množino predelane železne rude od 1,5 milijona ton na 11,2 milijona ton, dočim je morala ostalih 22 milijonov ton rude Nemčija uvoziti iz tujine. Nemčija je tudi največji producent umetne volne na svetu. Dočim je bila še pred leti nemška tekstilna industrija navezana izključno na uvoz volne in spile, se je danes tega že osvobodila in proizvede doma na leto že po 200.000 ton umetne volne. Za pridobitev te množine prave volne bi morala gojiti doma najmanj 10 milijonov živih ovac. Od leta 1933. do predlanskim je narasla proizvodnja aluminija v Nemčiji za 200%, lani se je dosegla še za dobro petino napram prejšnjemu letu. S tem je postala Nemčija tudi največji producent aluminija na vsem svetu.

Nemčija je zahtevala od Poljske, da prizna nad Gdanskim neposredno vrhovno oblast Nemčije, dalje, da dovoli Poljska zgraditev dveh avtomobilskih cest skozi poljski hodnik v nemško vzhodno Prusijo in da se Poljska takoj priključi trozvezju proti Kominterni. V istem času, ko je bila najhujša napetost med Nemčijo in Poljsko, so se vršile po celi Poljski velike demonstracije proti Nemčiji. Nemčija si je zelo prizadevala, da pripravi Poljsko, da sprejme njene načrte. Pa tudi Anglija ni ostala prekrizanih rok. Prepričevala je Poljsko, da je v njenem interesu, da se priključi bloku demokratskih držav. Angliji se je posrečilo, da odvrne Poljsko iz objema Nemčije. V angleškem parlamentu je izjavil ministrski predsednik Chamberlain, da bo Anglija z vso svojo oboroženo silo branila nedotakljivost Poljske. S tem je dobila Poljska jamstvo celega angleškega imperija, da so njene meje pred vsakim napadom zaščitene. Izjavi o zaščiti Poljske se je priključila tudi Francija.

Protinemško fronto ustanavlja angleška diplomacija. Iz Londona poročajo, da bo Poljski sledila Rumunija in Turčija, ki se bosta priključili bloku demokratskih držav. Tu ti Italiji je Anglija predlagala, da se izjavi za nedotakljivost poljskih mej. Vsekakor je ta ponudba za Italijo kočljiva. Na eni strani je Italija v tesni zvezi z Nemčijo, na drugi strani je pa še pred nedavnim izjavljala,

da je velika prijateljica Poljske. Kako naj sedaj odreče svojo pripravnost, da bo branila poljske meje, če bi bile napadene?

Volitve v Belgiji. Volitve naj bi se vršile v Belgiji z gesli, ki bi zahtevali notranje-politično preureditev države. Flamski del države je zahteval popolno avtonomijo. Resna zunanje-politična situacija, ki je nastala v volilni dobi, je pa popolnoma spremenila volilno propagando. Namah je prodrlo prepričanje, da je enotnost Belgije nujno potrebna in da stopajo v ozadje vsa vprašanja, ki bi to enotnost kršila. Volitve so se vršile v miru in redu in demokratične stranke so ohranile svoje pozicije. Reksisti, mladi ekstremni klerikalci, so pri volitvah doživeli velik poraz. Rezultat volitev je ta-le: Katoliška stranka je dobila 73 poslancev (prej 63), socialni demokrati 64 poslancev (prej 70), liberalci 55 poslancev (prej 25), flamski nacionalisti 17 poslancev (prej 16), komunisti 9 poslancev (prej 9), reksisti 4 poslance (prej 20).

Pri splovidbi nove nemške bojne ladje je govoril Hitler, ki je med drugim izjavil, da Nemci Čehov ne sovražijo in da je ukazal zasesti Češko samo zato, da bi Češka prenehala biti sredstvo proti Nemčiji. Nadalje je Hitler rekel, da Nemčija ne misli, da bi napadala druge narode, če bodo pustili Nemce na miru. V svojem govoru pa Hitler ni omenil Poljske, ki se je med tem že odločila, da bo njena zunanja politika hodila po poteh demokratskega bloka držav.

Mednarodna razstava avtomobilov je bila otvorjena v Beogradu. Na razstavi sodeluje šest držav.

Češkoslovaška armada je razpuščena. Nemčija je prevzela vse vojašnice, tovarne orožja in arzenale z municijo. Nastal je velik problem, kam z 20.000 častniki in 100.000 vojaki, ki so imeli svoj življenjski poklic pri vojaki. Češki narodni znak je odslej belo-rdeča zastava, ki se pa mora izobešati le z nemško državno zastavo, s kljukastim križem. Pri slavnostnih priključitvah se bo pelo nemško državno himno, «Deutschland über alles». V vseh čeških mestih bodo tudi nemški napis na ulicah.

Nove trgovske pogodbe je sklenila Francija z Rumunijo in Jugoslavijo. Francija je kupila v Rumuniji četrtno vse petrolejske produkcije. V Jugoslaviji pa hoče kupiti Francija velike množine žita.

Bivši poljski predsednik vlade in najozjji Pilsudskijev sodelavec polkovnik Slavek se je ustrelil. Vzrok samomora ni znan. Sodijo, da je bil neozdravljivo bolan.

Po večdnevnih obmejnih bojih se je Slovaška odločila, da prepusti Madžarski zopet nekaj svojega ozemlja.

Meščanska vojna v Španiji je končana. Zadnje republikanske čete so se udale brezpogojno. V Španiji bo uvedena ustava stanovske države.

Nova Turčija. Vlada je sklenila štiriletni načrt, po katerem se bo v Turčiji zgradilo 100 novih industrijskih podjetij.

O nemških narodnih manjšinah v Jugoslaviji je govoril nemški notranji minister Frick in izrazil upanje, da bo tudi to vprašanje lepo urejeno, ker nemška država polaga največjo važnost na miroljubno sodelovanje z Jugoslavijo.

Slovanskih narodnih manjšin so našli Nemci v Nemčiji (izvzet je Češki protektorat): s sudetskimi kraji je prišlo pod Nemčijo 300.000 Čehov, dalje je 115.000 oseb, ki govore samo poljsko, 285.000 oseb pa, ki govore poleg poljščine še nemško. Hrvatov na Gradiščanskem je 40.000, Slovencev na Koroškem pa 30.000. Še enkrat poudarjamo, tako so šteli Nemci!

Ali mislite, da je res mogoče še dolgo živeti v takem zraku — tako polnem laži in fraz, da se ne vidi preko ceste? — Po takih dneh prihajajo viharji.

(Ib. Cankar)

TEKOM TEDNA

Iz naših delavskih krajev

Zaposlitev žena

Večina vseh delavk, ki so zaposlene v našem gospodarstvu, je zavarovanih pri Suzorju, oziroma pri Okrožnih uradih za zavarovanje delavcev. Tako nam lahko služijo podatki bolniškega zavarovanja za merilo, kako je v državi zaposlena ženska delovna moč. Leta 1923. je bilo zaposlenih in zavarovanih delavk 85.223. Čez deset let nato, leta 1933., je število zaposlenih delavk naraslo na 140.005. Leta 1937. je pa bilo zaposlenih delavk 179.376. Na splošno ne moremo trditi, da pomeni porast ženske delovne moči socialni ali gospodarski napredek. Tem manj, ko vidimo, da je v istem času, ko se zaposlujejo ženske v vedno večjem številu, na desetisoče moških delovnih moči brez posla. Pogrešno bi bilo zagovarjati, da žena nima pravice do zaposlitve, dokler niso vsi moški zaposleni. Prav tako kot moški, imajo tudi ženske pravico, da si z zaposlitvijo ustvarijo eksistenco. Opozoriti hočemo le na ono zaposlitev ženskih delovnih moči, ki v socialnem pogledu ni zdrava. Na tisoče ženskih delovnih moči zaposluje podjetništvo samo zato, ker služijo lahko za nižjo mezdo, kot moške delovne moči. Nezdrava mezdana konkurenca znižuje povprečje vseh mezd. To pa ni v interesu delavstva. Minimalne mezde bi se morale zvišati, podjetjem pa naravnost predpisati, v kakšnem sorazmerju smejo imeti zaposlene moške in ženske delovne moči. Nadaljni vzrok vedno večje zaposlitve žen je tudi ta, da v družinah moški delavci premalo zaslužijo, in so žene primorane iskati si zaslužek. S tem so pa odvzete družini. Vzgoja in zdravje otrok vsled tega zelo trpi. Zato delavcem večje mezde, da bodo lahko ostale žene doma pri družini! Prazne besede izgovarjamo, da smo polni skrbi za bodoči rod, če pa nočemo vrniti mater otrokom!

Vesele velikonočne praznike želi vsem čitateljem Nove Prave Uredništvo in uprava

— Pomembni razgovori so se vršili v Zagrebu med ministrskim predsednikom Cvetkovičem in dr. Mačkom. Razgovori so se vršili dva dni in po več ur na dan. Pri razgovorih so se, kakor pravi službeni komunike, proučila vsa vprašanja, ki se nanašajo na položaj v državi in na stremljenja, da se ustrezno vsem njihovim upravičenim težnjam, da se obnovi popolno zaupanje in čim bolj utrdi solidarnost interesov med Srbi, Hrvati in Slovenci v vseh manifestacijah njihovega skupnega življenja. Tekom razgovorov se je ugotovilo, da sta Cvetković in dr. Maček v glavnem istih misli glede bistva vprašanj, ki so bila na dnevnem redu in da imata isto osnovno naziranje o načinu, kako se naj ta vprašanja uredi. Prihodnji sestanek med Cvetkovičem in dr. Mačkom bo po velikonočnih praznikih. Vsa politična javnost z največjim interesom spremlja odločilne zagrebške razgovore in želi, da bi zadovoljivi zaključki rešili eno najbolj bolečih državnih vprašanj.

— Solidarnost opozicije. V teku razgovorov v Zagrebu je dr. Maček še posebej poudaril popolno solidarnost opozicije. Po velikonočnih praznikih bo v Zagrebu širši sestanek vseh skupin združene opozicije pod vodstvom dr. Mačka. Bodočih razgovorov s pred-

sednikom Cvetkovičem se bodo udeleževali tudi zastopniki ostale opozicije.

— Afera z avtomobilom. «Slovenec» je poročal, da je bivši minister Gjura Janković naskrivaj odpeljal avtomobil iz zaprte garaže, ki je bil last politične pisarne JRZ. Janković trdi, da je avtomobil njegov, dočim ga JRZ proglašajo kot svojo lastnino. Sedaj proučuje afero o lastništvu avtomobila beograjska policija. Pripomniti je, da je do nedavnega veljal Janković za ideologa JRZ. Tudi «Slovenec» ga je ponovno citiral, kadar je utemeljeval stremljenja svoje stranke.

— Interpelacija. Poslanec JRZ Dragoslav Pantić je naslovil na ministrskega predsednika interpelacijo, v kateri pravi, da se posebno v nekaterih francoskih listih zadnje dni objavlja jo izmišljene in zlobne vesti o naši državi in o njenih odnosih s sosednimi državami. Vse te lažne in zlobne vesti so plod organizirane gonje proti naši državi. Interpelacija obdružuje Dragomira Stojadinovića, ravnatelja lista «Vreme», da je organizator korespondence, ki razširja v inozemstvu zlobne vesti o naši državi. Ravnatelj Dragomir Stojadinović je kakor znano brat bivšega ministrskega predsednika dr. Milana Stojadinovića. «Vreme» je pa svojčas veljalo za glavno glasilo JRZ.

— Katoliški študentje izdajajo «Straža v viharju». V 24. številki razmišlja ta list, koliko so Čehi sami krivi za razsulo svoje države. Stališče katoliških študentov je zanimivo samo toliko, kolikor je ponovno potrjena stara resnica, da katoliška inteligenca ni bila nikdar slovansko orijentirana. «Straža v viharju» smatra poveljevanje Masaryka in bratstva s Čehi za «modo slovenskih svobodomislecev». Po «Straži v viharju» je «žal Masaryk velik del slovenske mladine zastrupljal s proticerkvenim duhom in duhom verske skepe in s tem naravnost uničeval moralne moči našega naroda». Torej, Masaryk, propovednik najčistejšega verskega čustvovanja, najpopolnejših etičnih načel — je po «Straži v viharju» uničeval moralne moči našega naroda! Razsula češkoslovaške države je po «Straži v viharju» kriva tudi Masarykova propaganda s Tyrševo ideologijo Sokolstva, nadalje, ker se je Masaryk družil s komunistično Rusijo in ker je podpiral framazonstvo, «ki je skotilo spakedrani nestvor v edinstveni češkoslovaški narodnosti». Stališče «Straže v viharju» glede Sokolstva in edinstvene češkoslovaške narodnosti je tipična za katoliške študente

— Krojaški pomočniki so pričeli štrajkati v Kranju in zahtevajo zvišanje mezd.

— Prvi transport prekmurskih delavcev je že odpotoval v Nemčijo. Odšlo je 620 delavcev.

— Za poslanika v Berlinu je bil imenovan dr. Ivo Andrić, pomočnik zunanega ministra.

— Izpiti za elektroinstalaterje bodo v maju. Kandidati se morajo javiti pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo do 15. aprila.

— Redukcija zaradi deviz. Škofješka predilnica je odpovedala vsemu delavstvu službo z utemeljitvijo, da tovarna ne more dobiti od Narodne banke deviz za nabavo potrebnih surovin iz inozemstva.

— Strojne tovarne in livarne v Ljubljani so pričeli podirati in razprodajati stavbni material. Svet, kjer so stale strojne tovarne, bo razparceliran in prodan kot stavbni prostor. Pri Strojnih tovarnah je bilo še pred dobrim letom zaposlenih preko 300 delavcev.

Jesenice

Poziv zaupnikom organizacije!

Nekateri zaupniki so prejeli naše okrožnice in izjavne pole za nabiranje članov za Sokolsko godbo. Dolžnost nacionalnega delavstva je, da pristopi. Ne reflektiramo pa na dotične delavce, ki so včlanjeni v drugi organizaciji ali niso pripadniki nacionalne misli. Vsak delavec je svoboden, da pristopi v katerokoli ene izmed treh godb. Delali ne bomo nobenega pritiska, opozarjamo samo na dolžnosti našega delavstva-članstva. Vsi, ki so izvršili svojo dolžnost, naj vrnejo pole v našo pisarno in tudi tisti, ki bi pol še ne imeli izpolnjenih. Organizacijski zaupniki podružnice Javornik naj pole dvignejo pri tov. Kralju in Pivku. Prihodnji teden bo izdelan pravilnik članov Sokolske godbe, ki bo v naši pisarni na ogled. Tam se bo vršil tudi nadaljnji vpis članov.

Zdravniška služba. Za mesec april 1939 se odreja sledeči vrstni red zdravniške službe ob nedeljah in praznikih, ki velja za vse družinske člane in zavarovane člane brez razlike na njih bivališče, in sicer: 9. aprila g. dr. Tancar Avguštin; 10. aprila g. dr. Čeh Milan; 16. aprila g. dr. Tancar Avguštin; 23. aprila g. dr. Čeh Milan; 30. aprila g. dr. Tancar Avguštin.

Upokojence KHD opozarjamo na sklep občnega zbora, da vsi upokojenci pridržijo svoje pravice glede pogrebnine s tem, da plačajo mesečno 5 din. Naš list «Novo Pravdo» bodo prejemale naprej. S plačevanjem se mora pričeti takoj, ko se vstopi v pokoj in se na poznejše prijave ne bomo ozirali. Tisti, ki pa so bili upokojeni že pred občnim zborom, se lahko prijavi do 1. maja. O povišanju bolniške in brezposelne podpore bomo poročali pozneje, ko bo odbor do podrobnosti proučil finančni efekt.

Tamburaški zbor je prejel nove instrumente. Več tamburic je sedaj prostih in pozivamo mladino, da se prijavi k brezplačnemu pouku. Redne tamburaške vaje se vrše v ponedeljek, sredo in petek ob pol 8. uri zvečer.

Prosvetni odsek in Zveza narodnih žena in deklet na Jesenicah priredita dne 15. t. m. ob 8. uri zvečer v podružničnih prostorih NSZ predavanje: «Naši otoki» s slikami. Predaval bo g. Pirnat Viktor iz Ljubljane. Na zanimivo predavanje vabimo.

Prosvetni odsek NSZ, Jesenice, organizira svoj prvi izlet v naravo na vsakemu dostopno mesto. Izlet traja dva dni (iz sobote na nedeljo) in je

izletno mesto znano samo vodniku. Prijavite se lahko do 20. t. m. ob uradnih urah in je plačati din 10.—. Brez predplačila se prijave ne bodo upoštevale.

«Navihanka» se ponovi na velikonočni ponedeljek ob pol 3. uri pop.

Ljubljana

Dramatični odsek ljubljanske podružnice je gostoval v nedeljo 2. apr. na Golniku, kjer je na splošno zadovoljstvo odigral sijajno veseligr «Pesem s ceste».

Maribor

Velik javen shod mariborskega tekstilnega delavstva sklicujejo za v nedeljo 16. t. m. dopoldne vse mariborske strokovne organizacije. Za shod je že sedaj velikansko zanimanje in je predvideti, da se ga bodo udeležili tekstilci v kar največjem številu. Na shodu bodo poročali govorniki vseh treh strokovnih organizacij o položaju tekstilne industrije in o korakih, ki so jih strokovne organizacije že podvzele v obrambo tekstilnega delaostva. Našemu članstvu bodi sveta naloga, da se shoda polnoštevilno udeležite. (Nadaljevanje na 4. strani.)

Ali verjamete, ali ne?

— da je v neki tovarni v mežiški dolini paznik, ki od vseh delavcev, nadzoruje samo dva dinarja,

— da je revež tisti, ki mora služiti več kot enemu gospodarju,

— da so «šlagerji» izraženi z besedami, največkrat tihe prošnje na eni in grajanja na drugi strani,

— da bo letošnje leto zelo rodovitno, saj je že v mesecu marcu rodilo nov davek,

— da bo mnogim gospodom odstranjen njih visoko stoječi greben tedaj, ko si bodo to najmanj nadejali,

— da je bilo španske državljanske vojne že petkrat konec,

— da mnogi predpostavljene zelo slabo pojmujejo pojem podrejeni,

— da lepa in vzpodbujajoča beseda več naredi, kakor pa vsakdanje rezanje,

— da so redki kraji, kamor še ni stopila biričeva noga,

— da se nam obetajo svobodne volitve, svoboda tiska, z euo besedo: svoboda.

— da poznamo gospode, ki so iz nič postali gospodje, in gospode, ki so iz gospodov postali sužnji teh gospodov.

Na vprašanje - odgovor

Matevž J., Bled. — Moj otrok se je ponesrečil. Na polju mu je stopil konj na noge. Dobil je precejšnjo rano. Odšel sem z otrokom k zdravniku OUZD. Zdravnik je rano očistil in obvezal. Odklonil je pa cepitev proti tetanusu. Odšel sem zato k zasebnemu zdravniku, ki je cepitev izvršil in tudi izjavil, da je bila potrebna. OUZD mi sedaj noče povrniti stroškov za zasebnega zdravnika. — Priporočamo, da se pritožite na rentni odbor. Poznamo podoben slučaj, ko je tudi zdravnik OUZD odklonil cepitev, a je rentni odbor priznal povračilo stroškov za neuradovega zdravnika. Mislimo, da bo v Vašem slučaju urad enako postopal, ker je bila cepitev v svrhu preprečitve zastrupljenja gotovo potrebna.

Janez L., Celje. — Moj fant je zaposlen kot vajenec. Mojster pa z njim zelo slabo ravna. Hrano dobiva tako

slabo in zaposlen je po 10 ur na dan in celo več. Fant vidno telesno propada. Zadnji čas je mojster fanta tudi pretepel. Ali lahko razderem učno pogodbo? — Pogodbena razmerje lahko razderete s 14dnevno odpovedjo, ker službodajalec ne izpolnjuje svojih dolžnosti in surovo ravna z učencem.

Janko M., Celje. — Brivnice bi morale biti pri nas zaprte v opoldanskem odmoru dve uri. Brivski mojstri imajo pa preko banske naredbe v sobotah odprto tudi v opoldanskem odmoru. Brivski pomočniki nimamo vsled tega opoldanskega odmora. Kam se naj pritožimo? — Najprimernejše je, da eden izmed Vas opozori policijsko predstojništvo na kršenje banske naredbe. Če prijave ne bi imela uspeha, se pritožite na bansko upravo, oddelek za trgovino in industrijo.

leži in pripelje s seboj kar največ tovarišev iz vseh tekstilnih tovarn. Prihodnji teden naj gre skozi vse tovarne in delavnice en sam klic: vsi do zadnjega na shod v obrambo pravic tekstilnega delavstva.

Sestanek tekstilnih delavcev se je vršil v nedeljo 2. t. m. v prostorih podružnice. Na sestanku je poročal tajnik tov. Kravos o težki katastrofi, ki grozi tekstilnemu delavstvu. V svojem govoru je govornik omenil tudi na one, ki šepetajoč raznašajo slavo najbližjih sosedov in pri tem ne pozabljajo poudarjati, da je za mejo veliko boljše kot pri nas. Na vse take agitatorje moramo biti pozorni in jim dati pošteno lekcijo. Nikjer ni boljše

in ne more biti boljše kot doma. Sestanek je bil še dobro obiskan, spričo važnosti dnevnega reda in položaja bi bil pa lahko boljše.

Laž ima kratke noge, tako so ugotovili stavbinski delavci, ko jim je nekdo hitel natvezati, da je odpovedal kolektivno pogodbo in da je na tem, da preskrbi stavbincom boljše pogodbo in boljše delovne pogoje. Ugotovili so, da ni pravi čas za odpoved kolektivne pogodbe, da je pa čas zahtevati zboljšanja mezd, ker draginja rapidno narašča. To bodo pa storile sporazumno vse strokovne organizacije sopolisnice pogodbe in odklanjajo enega samega Mesijo. To naj si zapomni oni, ki se širokousti.

„OBNOVA“ F. NOVAK

dobavlja kompletne stanovanjske opreme, tapetniške izdelke, linolej, preproge, zavese, odeje, železno pohištvo, otroške vozičke najceneje

Maribor, Jurčičeva 6

HARMONIKE
GLASBILA
MUZIKALJE - NOTE
le v specialni trgovini
PERC OTTO
MARIBOR, Gosposka 34
Prezajem vsa popravila
Zahtevajte cenik!
Plačila na obroke!
Društva imajo popust.

Iz lastne pletarne

damske jopice od Din 25.— naprej
moške „ od Din 35.— „
otroške „ od Din 12.— „
tudi po meri tekom 6 ur po najnovjših modelih in barvah izdeluje

„LUNA“

Maribor, samo Glavni trg 24

IVAN KRAVOS
MARIBOR
priporoča kovečke, ročne torbice, ce, aktovke, denarnice, nahrbtnike, gamaše itd.

Milijoni

ljudi uporabljajo
in hvalijo že 50 let

ŠMOL-pasto

kremo za čevlje

Ugoden nakup manufakture pri

I. TRPIN - U

Oglejte si izložbe. Blago in cene govorijo!

Vsaki osebi — družini nudi stalni zaslugek „MARA“ Maribor, Orožnova 6
Celje, Slomškov trg 1

➔ Pletilnica — razpošiljalnica nogavic in pletenin ➔

Vse za Vaše postelje. Posteljne odeje, močno prešite (domače izdelke), izgotovljeno post. perilo, zglavnike, tubne, madrace, kose, perje, puh, najceneje pri A. STUHEC, specialna trgovina — izdelovanje odej. MARIBOR, Stolna ul. 5

POZOR PIVOPIVCI!

O priliki velikonočnih praznikov ne pozabite pokusiti izborno letošnje

NOVO BOK PIVO
iz PIVOVARNE UNION

Izhaja vsako soboto. — Naročnina: mesečno Din 4.—, četrtletno Din 10.—, polletno Din 20.—, celoletno Din 40.—. Posamezna številka Din 1.—. Uredništvo in uprava Ljubljana, Dalmatinova ulica 8, telefon štev. 21-32. Rokopisi se ne vračajo. Poštnočekovni račun štev. 17.177. Poštni predal štev. 74. Za konzorcij «Nove Prave» izdaja dr. J. Bohinjec, odgovorni urednik Ivan Tavčar. Za Delniško tiskarno, d. d. v Ljubljani Francè Pintar. Vsi v Ljubljani.

Najnovije vzorce za damske in moške obleke, kvalitetno blago, kakor vse ostalo manufakturno blago kupiš najceneje pri
KARL JANČIČ
Maribor, Aleksandrova 11
Velika izbira moških klobukov

Kolesa in šivalne stroje
prodaja na mesečne obroke à
Din 100.—
mehnikar
Draksler Rupert
Maribor, Vetrinjska ul. 11

Za Velikonoč!

Velika izbira velikonočnih jajc, darilnih košaric, bonbonier, keksov, čokolade, bonbonov, raznih delikates

Buffet z alkoholnimi pijačami
UHLER, delikatese in buffet
MARIBOR, Aleksandrova c. 13

GOTOVE OBLEKE
vse velikosti, največja izbira
I. PREAC, Maribor, Glavni trg 13

Nogavice, rokavice, srajce, prvovrstno blago, cene nizke: prepričajte se v modni trgovini

ANTON PAŠ
MARIBOR, Slovenska 4

Kdor hoče dobro kavo piti, mora h „Kavalirju“ iti.
„KAVALIR“ Gosposka 28

Gostilna **OCEPEK KARL**, Hrušica, želi vesele praznike osem gostom. — Ples osako nedeljo. Za obilen obisk se priporoča **OCEPEK KARL**, gostilničar.

MULEJ STANKO, gostilna in trgovina s kuribom, Potoki 20. — Slovenski Javornik.

Vsem cenjenim gostom in odjemalcem kuriva želim vesele velikonočne praznike.

FOTO-SPORT, FILAČ VILKO
Novootvorjeni foto-atelje Sport, Jesenice, Kralja Petra c. 8, pri Petaču.

§ LEKARNA §
MR. PH. JOŽE ŽABKAR
Jesenice, nasproti hotela Triglav.

FANI PAJER, gostilna, **HRUŠICA**
želi vsem gostom vesele velikonočne praznike

„GRİČ“ pod Urbanom Rošpoh. Izletniška gostilna, prenočišča, auto cesta. Prvovrstna vina in kuhinja. Telefon: 28-07

Za
Velikonočne praznike
boste najboljše postreženi pri
Figovcu

Od sedaj naprej kupujte pri **OBLAČILNICI TEZNO**, kjer se Vam nudi vsakovrstno blago po res konkurenčnih cenah. Na zalogi različni kamgarni za moške obleke, blago za plašče in kostume, različne lepe bluže, nogavice, srajce, čevlje — ročno delo. Posetite me in prepričani boste, da imam res najboljše blago. Enkratni poskus Vas bo zadovoljil. Obleke moške kakor ženske izdelujemo tudi po meri. Kupujte samo dobro blago po nizki ceni.

Zima **OSTANKI** Pomlad

Mariborskih tekstilnih tovarn, pristno-barvni, brez napak, in sicer: Paket Serija «R» z vsebino 16—20 m dobro uporabnih ostankov flanelov in cvrtnbarhentov za ženske obleke, moško, žensko in otroško perilo za znižano ceno Din 125.—. Nadalje so še tudi zimski: Reklamni paket Serija «K» in Specialni paket Original Kosmos «D» v zalogi. Za veliko noč: Paket Serija «T» z vsebino 4 m volnenega blaga za ženske obleke v najmodernejših vzorcih za ceno T/1 Din 100.—, T/2 Din 130.—; pri naročilu prosim navedite barvo. — Paket serija «H» vsebina 18—21 m oxfordov, cezirjev, touringov in frenžel za posebno močne moške srajce v najlepših vzorcih Paket Din 136.—. Paket Serija «M» vsebina 16—20 m pralnega blaga za ženske obleke in dečve, kretona in druka za predpasnike, delena, krepa, cvrtnzeiga in polsvile za bluže in obleke v izbrano lepi sestavi Paket Din 130.—. Pakete H & M razpošiljam tudi mešano vsakega polovico. Paket Serija «Z» vsebina 3—3.20 m dobrega štofa za moško obleko, damski kostum ali plašč, in sicer Z/1 130.—, Z/2 160.—, Z/3 200.—, Z/4 250.—, Z/5 300.— Din. Vsa podloga za moško obleko po kakovosti 80.—, 100.— in 120.— Din. Vsak paket poštne prosto, pri odvzemu dveh ali več paketov primeren popust! Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Nešteto priznanj odjemalcev na razpolago. — Prepričajte se tudi Vi in pišite takoj Razpošiljalnici «Kosmos» Maribor, Kralja Petra trg.

MAVRICIJ SMOLEJ, urar — juvelir
BIRMANSKA DARILA

ZA VELIKO NOČ!!!
največjo izbiro klobukov in športnih čepic Vam nudi trdka **BOGATAJ & JANC**, Maribor, Gosposka ulica št. 5.

KOMBINEŽE
in vse drugo damsko perilo po znižani ceni v novi modni trgovini
MIRKO BREČKO, MARIBOR
Aleksandrova 23

JOŽE KOŠIR, JESENICE
Klobuki * Perilo * Obleke